

1878
level

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmüntetési levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre - - - - - 10 ft - kr.
Félévre - - - - - 5 ft - kr.
Negyedévre - - - - - 2 ft 50 kr.
Egy órára - - - - - 1 ft - kr.

Hirdetési díj:

Ottasábas petisior egyszeri beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyilttér 4 hasábas petisiorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklamot magában foglaló
újdonlás sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Kedd Szeptember 8.

174. szám.

Az igaz közvélemény

(F) Ha valaha nagy szükség volt arra, hogy a nép képviselői és a nemzet közötti élelem eszmecsere fejlődésére és tartasságára, hát mindenesetre ma érkezett el ennek a legfőbb ideje, belpolitikai viszonyaink jelenlegi kóros állapotában. A legutóbbi hónapokban történtek után sokkal inkább van szükség arra, mint bármikor eddig, hogy belső fejlődésünk haladásának harcossai és parlamentarizmusunk integritásának védelmezői a választókkal való érintkezésből újabb impulzust nyerjenek a megkezdett irányban való törhetetlen továbbhaladásra, és vizsont a választó közönségnek is ma felegyobb igénye van arra, hogy bizalomra méltatott emberei út nyiltan és őszintén felvilágosítsák a veszély irányáról, és nagyságáról, mely egész közéletünket megmetyelyezni készül.

Nem gondolunk még az új választásokra, melyek már jövő tavasszal fognak megejtetni. Most csak arra fektetünk súlyt, hogy magából a nemzetből hatalmas ellenáramlat induljon ki azon destruktív törekvések ellen, melyek a legutóbbi időben — sajnos — nem épen eredmény nélkül állami életünk biztosítékai ellenében támadó állást foglaltak el. Ezen törekvések egygyvertelenekké tenni, veszélyes voltak megérőteníteni az által, hogy frázisaiikat, melyeknek nagy hangjaiba burkolódnak, kiméltlenül megczáfoljuk, ez jelenleg a szabadelvű pártnak legsürgősebb és legfontosabb feladata.

A szabadelvű pártnak hagyományos hivatása, a liberáliszmust érvényesíteni, ma is fenn áll s ehez járul az új, fenn jelzett fontos szerep, hogy a támadásokat, melyek állami életünk haladása útjában állnak, elhárítsa és ártalmatlannokká tegye, hogy parlamentáris elveink ismét föltétlenül érvényesülhessenek. Más mint a szabadelvű párt, e szerepre nem

vállalkozhatik, mert hisz a védekezés épen a szélsőbal ellenében fordul, melynek állásfoglalásához a mérsékelt ellenzék elég közel áll.

Csak a szabadelvű párt hivatott és képes e szerepet, melyet eddig is betöltött, ezután is folytatni; hivatása s azon erkölcsi és szellemi tartalmában, mely őt lelkesíti, és azon erejében rejlik, hogy a közvélemény, az ország tulnyomó többsége mögötte áll. S ez a nagy alany az, amelyhez a szabadelvű párt tagjainak most a parlamenti színter idején szavukat intézniük kell. Mert ily módon fog és kell kitűnnie annak, hogy mi az igazi közvélemény, mi a nemzet többségének hamisítatlan akarata. Jelenleg ugyanis egy pár jó tüdejű kiabáló azt igyekszik elhitetni, hogy t. i. az ellenzéki terrorizmus hívei képviselik a közvéleményt, s vannak akik ezt el is hiszik. Ezt nem lehet tűrni a szabadelvű pártnak, melyeknek irányadó szerepét ez után is fenn kell tartani. Ezért kell a szabadelvű pártnak az ország közvéleményéhez intézni szavát.

A közvélemény nálunk részben még nem áll a politikai érettség azon fokán, mely felülbíró objektívításra képes, részben pedig a kelletlenül kényesebb és óvatossabb, ami az erényességnek rovására esik. Ezért kétszeresen szűkség van most arra, hogy a szabadelvű párt tagjai e lethargiából felrúzzák a közvéleményt és szervezzék.

Az igazi közvéleménynek tevékeny és tetterős közszellemben kell kifejezésre jutnia, mely a vezérszerepre hivatott politikai párttal állandó érintkezést tart fenn s azt támogatja; e közvéleménynek a parlamenten kívül aktív részt kell venni azon küzdelemben, melyet az uralkodó párt az ő nevében és az ő érdekében folytat a parlamenti küzdeleten; és a közvélemény erkölcsi erejének kell, hogy letegyverezze azokat, kik a nemzetnek csak csekély töredékét képezik, s mégis zajos

és lármás fellépésükkel a közvélemény alszínét kölcsönözik maguknak.

Nem diktálunk szokatlan dolgot a közvéleménynek, mert hisz elengedhetlen kötelességét emeljük ki, mely abban áll, hogy hatalmas szavát felemelje minden visszaélés ellen, melyet nevével elkövetnek, s védő karját nyujtsa megfenyegetett nemzeti érdekeinek; és nem diktálunk nehéz dolgot sem a közvéleménynek, mert hisz legyőzhetetlen hatalmával mind ezt könnyen megteheti.

Nincs okunk tehát kételkedni, hogy a közvélemény e feladatát, melyet természetesen nevezhetünk, meg fogja oldani.

Délszláv ábrándok. A zágrábi dalünnepély ismét politikai jellegű tüntetésekre adott alkalmat, Krajnából, Stiriából, Isztriából szlovének, Fiuméből horvátok (ezek elutasítás előtt horvát zászlót akartak a mozdonyra tüzetni, de az állomásfőnök nem engedte) érkeztek nagy számmal. A fiumei vendégeket Amrusch polgármester olyanokul üdvözölte, mint a kik a horvátság zászlaját az Adria partjain lobogtatják. Dr. Barcsics válaszában kijelenté, hogy a fiumei horvátok szívéből soha sem fog kihalni a horvát nemzeti önéretet. Az isztriai vendégek nevében dr. Spinesics reichsrathi képviselő beszélt, azt az óhaját fejezte ki, hogy Zágráb nemcsak erkölcsi, hanem politikai fővárosa is legyen Nagy-Horvátországnak. A zajos zsvívózából kijutott Starosevicnek is.

Uralkodók találkozása. A német császár tegnap elhagyta a monarchia területét a schwarzenauai nagy hadgyakorlatok befejezésével. Az az áldomás, melyet II. Vilmos tegnapelőtt az Albrecht főhercegre által adott reggelin mondott Ferencz József ő felségére, a hadsereg és Albrecht főhercegre, mint a hadsereg főparancsnokára, lelkes, meleg hangjával fölkelte mindenki benn a meggyőződést, hogy a német birodalom uralkodóját a legkellemesebben érintették királyunk barátsága, a lakosság lelkes fogadása és a gyakorlatokon szerzett örvendetes katonai tapasztalatok. Csapataink megjelenése, maguktartása, működésük a gyakorlatokon nagy mértékben kihívták a német császár és kíséretének tettségét és újjal megerősítették bennük azt a

tudatot, hogy Monarchiánk olyan hatalmas szövetségesre Németországnak, a mely nélkül a hármasszövetség csak igen tökéletlen politikai formációképen állna Európa szívében. Vilmos német császár fentebb említett felköszöntője, melylyel Albrecht főherceg felköszöntőjére válasz volt így hangzik: „Császári fenség! Köszönetet mondva császári fenség szavaier, köszönöm egyuttal a császár és király ő felségének is, hogy kegyeskedett meghívni engem, hogy kegyeskedel megvárni engem, hogy jelen legyek hadseregei részének hadgyakorlatain. Igaz örömmel tölt el, hogy a derék osztrák-magyar csapatok, bajtársaim körében időzhetnek. Poharamat a császár és király ő felségére, a hadseregére és főparancsnokára, Albrecht főhercegre ő császári fenségére emelem. Eljen! Eljen! Eljen!”

Külföld.

Összeesküvés a szultán ellen. Az eddigi közlések kiegészítésül jelentik, hogy a szultánnak beküldött jelentésben az is benne volt, hogy a shejk ül Izlam elfogadott egy kérvényt, melyben a szultánnak a trónról való letételét kérték. A kérvényben, a mint mondják, 40 aláírás volt, mely számot állítólag kifejezetten követelték, hogy az iratnak kellő nyomatókat szerezzenek. Kiamil basa titkon buzdította volna az embereket e kérvény benyújtására. Azt a celszövényt Kiamil basa ellen egy arab sejknek tulajdonítják, ki a császári palota szolgálati személyzetéhez tartozott és ki állítólag jutalmul az Ozmánjarend nagy szolgáját nyerte a gyémánt-ékkiménnnyel. Azt beszélik továbbá, hogy Kiamil pasa fogva van. Ez idő szeriut lehetetlenség mind e regényes hírek valóságát vizsgálni; mindazonáltal tény az, hogy általában akként vélekednek, hogy Kiamil pasa bukását egyáltalán nem külpolitikai okok idézték elő. — Ujabbban azt beszélik, hogy az új miniszterium sem lesz soká kormányon és nem sokára új változás áll küszöbön.

Bosznia annektálása. A „Fremdenblatt“ megczáfolja a párisi „Soir“-nak egy szláv lap nyomán közölt ama híret, hogy Bosznia és Herzegovina annektálása ez idő szeriut tanácskozások tárgyát képezi és állítólag a jövő évben keresztül fog vitetni. Ez a hír, mondja a nevezett lap, úgy látszik Kontantinápolyban különféle gyanúsításokra adott okot, melyekkel szemben azonban a legathá-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Ébredés.

Megcsalt a szívem dobogása,
Midőn először láttalak.
Lehet: szemed sugára vot meg,
Lehet: pirosló ajjakad:
De én másnak gondoltalak.

Azt hittem az vagy, a kit én itt
Lelkemben már rég hordozok,
Kit — rám mosolygó kék szemével —
Szívem százszor megáldomott
S föllelni tán sohasem fogok.

Az volt, övé minden vonásod,
Ruhád szabása is az, az;
Mégis — óh hogy most ébredek csak —
Kel ajkamon késő panasz;
Hogy még se, még se te vagy az!

Rád pazaroltam, meg sem érte,
Napsugaras szerelmemet.
Daiom hiába hordta szárnyán,
Hozzád esengő könyvemet.
— Nem, nem szeretsz te engemet!

Megcsalt a szívem dobogása,
Midőn először láttalak.
Lehet: szemed sugára vett meg,
Lehet: pirosló ajjakad:
De én másnak gondoltalak:

Szabolcska Mihály.

Enyhítő körülmények.

— Elbeszélés. —

Irtá: Könyves Tóth Kálmán.

[Vége.]

A gyujtogató nem lehetett más, mint Józsi, ki ez éjjel a nádasból a faluba jött. A vizsgálat biztos nyomra akadt. Meg-

találták Józsi dohányzacskóját, mit véletlenül ejthetett el.

Csakugyan úgy lett, a mint a csendlányek sejtették. A nádas nem terem kenyéret. Ott nem sokáig időzhet az üldözött. Kihajta onnan az éhség, no meg a lelkiismeret.

Csoma József egy reggelen maga jelentkezett a szolgabírónál. Sápadt volt, mint a halál. Négy napja alig volt egy falat kenyér a szájában.

— Nem bírtam ki tovább, — mondta a vizsgálóbíró előtt, — külöben sem akartam megszöknü a büntetés elől. Előismerem, hogy bűnös vagyok. Nem is mentem magam, annak örülék, ha még bünyesebb lennék, mert az élet előttem elvesztette minden becsét. Egy asszony tette azt nekem eddésé, de aztán épen az az asszony mérgezte azt meg. Rohantam, mint a vak a veszedelemben; nem láttam, nem hallottam semmit, csak vést, tüzet... ezzel álmodtam, ezzel ébredtem. Verjenek lánczra. Ugyis lett. Megvasalva kísérték börtönbe. Türelmesen viselte sorsát. Rászolgált arra, a mi reá várakozott. Még csak megbánást sem érezett.

— Ha még egyszer ugyan azt kellene átelnem, — mondta a vizsgáló bíró előtt, — nem tudnék másként cselekedni. Azt hiszem, hogy minden bűnömét álmomban követtem el. Fejem keringett, agyam szédült... nem tudtam azt sem, élek-e vagy pedig a lelkeim kísért.

Védő ügyvéde kifejtette minden ékesszólását, hogy az eddig feddhetlen előéletű, becsületes embert megmentse. Elénk színekkel rajzolta kedélyállapotát, azt az iszonyu földindulást, melyet szívében eddig annyira szeszerezett feleségének hűtlensége támasztott. Réá mutatott arra is, hogy az ifju csaknem örülési rohamban, öntudatlanul követte el a kettős vétket s kérte a törvénytéket, hogy mindezen enyhítő körülményeket tekintetbe

véve, minél enyhébb büntetést mérjenek a szerencsétlen vádlottra.

A hallgatóság közül nem egynek könycsordult ki a szeméből, midőn látták a megtört ifjat. Bánatosan ráta fejt, midőn védő ügyvéde az enyhítő körülményeket egymásután elősorolta.

A bíróság visszavonult, majd megjelenén, a lélegzetet is visszafojta hallgatták az ítélet kimondását, mely az enyhítő körülmények tekintetbevételével öt évi fegyházi fogságra szolt.

— Van-e a vádlottnak még valami mondani valója?

A vádlott a tanuk padjára nézett. Szemei könnyel teltek meg. Tekintetét egy irányba szegezte. Majd újjával azon irány felé mutatva, így szolt:

— Annak az asszonynak is megkellene velem osztani a fogságot. Hejh! ha el nem szédít, nem terhelné ennyi bűn az én lelkemet!

Mindenki oda nézett. Az az asszony, a kire mutatott, szemét lesütve ült helyén. Volt lelke itt maradni, hogy meghallgassa a férjére kimondott ítéletet. Szeretett volna most már kimenni, de nem lehetett.

— Noked kellene az ő helyén ülni. — jegyezte meg szomszédja s odáb állott tőle. Mindenki elvonult onnan s úgy ült ott egymaga; mintha ő lenne a vádlott.

— Nem szégyenlett itt maradni, — sugta egyik is, másik is. A törvénytéki elnök bezárta az ülést. A fogházorók elvezették az ifjat, ki eme szavakkal bucsuzott el feleségétől:

— Klári, meglásd, te is odajutsz elébbutóbb, a hová engem sodortál!

Klári pedig, mintha mi sem történt volna, ment haza, de azért úgy érezte, hogy szívét fojtogatja valami. Azt mondogatta magában: odajutok, a hol ő van, honnan tudja azt? —

Azt mondják, hogyha a halottnak fél szeme nyitva marad, vár valakit maga után. Az ő férje tán nem ilyen halott? Dehogyan férje, hiszen már megindította a válópört. Nemsokára megszabadul tőle s Gáspár neje lesz. Az ám a férfi! Vad, de azért tud szeretni vadul; kegyetlen, de azért mégis oly ragaszkodó... nélküle tán leheli sem tudna.

Ezzel vigasztalta magát. Azt hitte, hogy ezt a vad embert rajta kívül senki sem tudta volna leigázni, megszelídíteni.

Eddig még elzárás sem tett arról, hogy öt nőül vegye. Ezt a kérdést egyik sem hozta elő. Mikor azonban Gáspár elhagyta az ágyat s már lábadozott, Klári eljöttnek vélte már az időt, hogy ezt az eszmét megpenditse, annyival is inkább, mert válópöre már a királyi táblán is keresztülment.

— Nem árt-e azzal valamit előmenetelének, hogy a környéken annyi rosszat beszélnék fölölünk? — szolt Klári, ily kerülőnton akarván hozzájutni czéljához.

— Árt-e, nem árt-e, azzal vajmi keveset törődöm, — válaszolt a jegyző, — úgy is elmegyek innen nemsokára, ha kedved van, velem tarthatsz s élünk úgy, mint eddig.

— Ugy mint eddig, — ismétlé a nő — hát nem lehet másképp?

— Nem! — vágta vissza bosszusan a jegyző, — ha akarsz így, ha nincs nyedre, itt hagylak a kapufélfánál... fogj más halat a hálódba.

Klári tudott volna sirni is, de azt hitte, hogy azzal a csábító mosolylyal többre megy.

— Ma talán rosszabbul érzi magát az én kis öregem?

— Ugyan ne hizelegj már, — taszította el magától egy kissé nyersen a hozzásimuló asszonyt — minden úgy marad, a mint van, mert másként nem lehet.

— Nem lehet? — kérdezte megütödvé Klári — hiszen ilyet még soha sem mondott maga nekem.

rozottabban állíthatja, hogy az említett hiből egy szó sem igaz.

A chilei új kormány. A hatalomra jutott kongresszus párt ideiglenes kormánya megalkult és köriratot fog intézni a hatalmakhoz. Ezek közül, hír szerint, már is hajlandók elismerni az új regimét. Az északamerikai Egyesült-Államok már elismerték, a miről Blaine államtitkár értesíté Egan santjagói amerikai követet. A perui és brazilai kormányok szerencsét kívántak a juntának a győzelemhez és a béke helyreállításához.

A kereskedelem-politikai versenygés.

A kereskedelmi tárgyalások, melyek Bécsben megkezdettek és most Münchenben folytattnak, arra irányulnak, Közép-Európát megvédeni az amerikai és francia védvámok politikája ellen. A három szövetség megkönynyíté a tárgyalások menetét, mely ugyis számos nehézséggel találkozott. A három szövetség régi kipurált berendezés, mely jótékony hatással a béke fenntartására általános elismerést kísérve, érvényre juttatta.

Kezdetben úgy látszott, mintha Franciaországban a tekintet nélküli védvámosság képviselőit elhatározásaikban megingatták volna azok, kik a kivétel csökkentése miatt aggodták, de végül mégis csak győztek az egyesült védvámosság és az új francia vámtarifa kielégíteti a legszenvélyesebb védvámosság is.

Időközben megváltozott a helyzet az aggodalom következtében, melyet az idejárás viszonyok keltek. Németországban agitáció keletkezett a gabnavámok ideiglenes felüggesztése iránt, mely támogatást nyert a francia képviselői kamara elhatározása által, mely szerint a gabnavámok leszállítottak. Ebből nehézségek képződtek a magyar-osztrák-német kereskedelmi szerződésre nézve, de a szerződés felek szivós kitartása győzedelmeskedett a nehézségek felett és meg lehetett kezdeni a szerződési tárgyalásokat Svájcban. A svájci viszonyok olyanok, hogy a szerződés megkötése csak akkor várható, ha a svájci kormány meggyőződést szerez arról, hogy hátrányos lesz az országnak, ha a szerződés hatalmak köréből kimarad. A legújabb svájci hírek különben úgy hangzanak, hogy a szerződés létrejövetele biztosítottak tekinthető.

Azóta a figyelem a szerződési tárgyalásoktól elfordult, de alkalmassá azért, mert eddig említésre méltó nehézség még nem merült fel. A kisebb figyelemnek van azonban más oka is. Az európai közvélemény, mely eddig csak a kereskedelmi szövetségek iránt érdeklődött, foglalkozik a politikai szövetségekkel is. A három szövetség mellett állítólag létezik már egy kettős szövetség is és ennek céljai keltenek aggodalmat.

Egyelőre az aggodalmak még tuloztak lehetnek. — Különösen, ha tekintetbe vesszük Oroszország mai helyzetét. A katonailag annyira előhaladt Oroszország, a kontinens legnagyobb birodalma kimeríthetetlen segélyforrásaival most az éhínséggel küzd. Ezzel a helyzettel úgy látszik nem számítottak Franciaországban, különben ott kisebb lenne a lelkesedés az állítólag létrejött szövetség iránt. De Franciaországban is nehézségekbe ütközik az élemezés, miről tanuskodik a gabnavámok leszállítása.

Franciaország már évek óta oda törekszik, hogy a szövetséges államokat gazdaságilag tönkret tegye. Erre szolgálták első sorban a

versenygések a katonai felszerelésben, erre szolgálja az új védvámok korszak is. Franciaország fáradozásai azonban eddigelé legálább, nem vezettek célra. A katonai készülődések eddig nem okoztak oly zavarokat, minőket azoktól vártak és az új francia vámpolitikának sem lesz meg a remélt hatása. — Első sorban az új francia vámtarifa még csak a képviselői kamara által fogadtatott el, szükség van tehát még a szenátus hozzájárulására is.

Azután pedig a francia vámtarifával szembe fognak állani a szövetséges államok kereskedelmi szerződésai, melyek ellensúlyozzák Franciaország elzárkózási törekvéseit, a mely végül csak Franciaországot fogja károsítani.

A tárgyalások Olaszország és Svájcban függőben vannak ugyan még, de a tárgyaló felek tudatában vannak a nagy céljuknak, melynek elérésére törekcsenek és e tudat garanciája a sikernek.

A földgömb mindkét felén versenygnek a népek a gazdasági fölényért. Amerika arra törekszik, hogy Európa gazdasági szolgálatokat tegyen neki és ugyanaz a szándék Franciaországnak Középeurópával szemben. A harcnak még csak kezdetén vagyunk, de a megtámadottak felismerték a pillanat fontosságát és a szerint alkalmazták rendszabályait. A kereskedelmi szerződések a békét biztosító hatalmakra nézve gazdasági támpontot képeznek és azért minden erejüket meg kell feszíteniük, hogy a szerződések létrejöhessenek. A kereskedelmi szerződések a három szövetség szükséges kiegészítését képezik és a három szövetség tagjai ennek tudatában vannak.

Napi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8-12, d. u. 2-5 óráig tartanak. — Az ígató, kiadó hivatal és az írtatók a felolvasó felvilágosításokat át hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óráig tart; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óráig tart.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6 óráig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

Nagy sétatáncverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 6 óráig a „Margit fürdő” nagytérképén.

A Csokonai-körbe tömegesen iratkoztak be a helybeli kir. tábla tagjai. Ivükön a következő nevek állanak előttünk: Puky Gyula elnök, Csathó Ferencz, Széll Párkás tanács elnökök, Nyers Lajos, Hieronimi Béla, Danilovics Elek, Horváth Dező, Dr. Kiss Endre, Unger Gusztáv, Méray Ottó, Egry Kálmán, Garam Jenő, Dravecky Adorján, Comanescu Sándor, Szancsek János, Gajzágó Béla, kir. táblai bírák; Pálffy István elnöki titkár. Beiratkoztak továbbá Szunyogh Sándor kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Vecsey Imre polgármesteri titkár.

A ref. felső leányiskolába a beírások még csak ma és holnap tartanak. Az intézet az idén is igen népes lesz. A VII. osztályba már eddig 10-zel jelentkeztek többen, mint amennyien a tanteremben elhelyezhetők. Sok bajt okoz az iskolaház folyamatban lévő kibővítése és átalakítása. Az új helyiségek, mintán bevárando a falak teljes kiszáradása, valószínűleg csak a jövő évben lesznek használhatóak vehetők. A tanév ünnepélyes megnyi-

zódott arról, hogy nem bír vele. A sas legyőzte a kigyót. De a kigyó nem öntötte ki még minden mérget. Fulánkja tud még vergődése közben is ártani.

A gyűlölet az érzéki szerelemtől csak egy hajszálnyit hid választja el. Klári átlépte ezt a hidat. Szeretni nem, de gyűlölni tudott mélyen, halálisan. S a megcsalott nő nem itél, nem gondolkozik de főzi a tervet, hogy bosszuszomja kielégítve legyen. Nem nyílt ellenség, alattomos, mint a kigyó.

Gáspárt betegsége óta mindig gyötörte az álmatlanság, mi ellen az orvos morfiumporokat rendelt. Mi könnyebb, mint az adagokat eltéveszteni. A beteg testszervezet nem bír ki sokat. Gáspár naponta rosszabbul lett. A lelkiismeretes orvosi kezelés sem menthette meg. Kiszenvedett Klári karjai közt.

Mikor utolsó faldoklása volt s már-már eszmélete elhagyá, Klári irtózatoss nyugalommal sugta a haldokló füléhez: meg kell halnod, mert megcsaltál. Te tanítottál meg a bosszura. Emlekezzél, mikor azzal fenyegetél, hogyha megcsalalak, megölés. Te csaltál meg, én öltelek meg.

Mindezt csak féllámban hallgatta a haldokló, de kezei görcsösen rángatóztak, mintha fojtogatni akart volna valakit.

Beállott az utolsó küzdelem. Gáspár elaludt. Eltorzult vonásai rémitővé tették ábrázatát. Az orvos mint szakértő sehogyszem tudván kibékülni a halálnak véletlen bekövetkezésével, hivatalos felhívást küldött a kórházba, hogy Gáspár morfiummérgezés áldozata lett.

Az volt a kérdés: öngyilkosság, vagy gyilkosság fog-e főnn.

Kérdőre vonták az asszonyt. Bármily ügyes volt is a bűn elkövetése előtt, most annyival több ellentmondásba keveredett. A gyanu egyenesen ellene irányult s különösen

tása holnapután esőtörtökön lesz; ekkor veszik kezdetüket az előadások, úgy a négy felső osztályban, mint a „Valics Antalné” ról nevezett elemi iskola négy osztályában.

Lapunk felelős szerkesztője Vértési Gyula néhány nap óta beteg fekszik a hegyesmezei Pásztón; betegsége tartama alatt a szerkesztésért felelős a főszerkesztő Vértési Arnold.

A honvédek. Tegnap este érkezett városunkba Zilahról a 3-ik honvéd ezred 4-ik zászlóalja 20 tiszttel, 530 ember Lőrinczy Dénes százados vezénylete alatt. Fogadásokra ki ment Bolla tábornok ur a lovasított tiszti karokkal. Midőn a legénység a vonatról kiszállott, a parancsnok jelentést tett a tábornoknak. Majd bevonulás alkalmával a zászlóalj elmentelt a tábornok előtt.

Tornaegyletünk választása e hó 9-én újra megkezdte működését. Szerdán délután 6 óráig tart a jelen semester első ülése, melyen sok fontos tárgy kerül megvitatás alá és a közgyűlés előkészítése vitattatik meg. — Legfontosabb tárgya lesz az ülésnek a lemondott művezető helyének betöltése. — Felhívotnak tehát a választmány tagjai ez uttal is, hogy az ülésben minél számosabban részt venni sziveskedjenek. Debreczen 1891. Szeptember 8. Tisztelettel Az elnökség

Kimaradt. Ki biz az, a mi lapunk tegnapi számából. Még pedig nem kisebb név maradt ki, mint a Széll kántor neve. Az ev. ref. egyház e kitűnő, s nagy népszerűségnek örvendő hivatalnoká ugyanis a Dicsőfi József ev. ref. lelkes szombati esküvője alkalmából a nagy templomban olyan köztetszésre organozott (az esküvő előtt), hogy minden ott levők szívét rezgésbe hozta vele. Szerkesztőségünket ma délelőtt olyan tekintélyes czivis előzetünk interpellálta meg, hogy már csak a közbékesség kedvéért is kénytelenek vagyunk — ha utólag is — ezt megemlíteni. Különben is e hírünk igaz volta mellett a mi referensünk is — a ki csakugyan „élő ember” — kész szívvel tesz taubuzonyoságot.

A debreczeni katona zenekar kintünte téso. Nagyváradról egyik ösmerősüinktől kaptuk szept. 6-diki kelettel az alábbi levelet, melyet érdekeségénél fogva szöszserint közlünk: „Tekintetes szerkesztőség! Azt vélem kellemes szolgálatot teljesítek, ha értesítem, hogy házi ezredük zenekara kitűnő karnagy Csapek Péter vezénylete alatt minő kitűntésekben részesült városunkban. Ugyanis: f. hó 4-én a hadosztályparancsnok Br. Waldstätten nyílt napi parancsban az itt lévő 4 ezred zenekara közül a 39-ik ezred zenekart és annak derék karnagyát Csapeket — a leghizelgőbb módon megdícsérte, Mondanom sem kell hogy ez, az ezredben minő örömet idézett elő. Mint bírlik az ezred tisztjei a derék karnagert valami emlékekkel akarják meglepni a kivivott sikerért. Ma pedig azon kitűntetésben részesül a derék zenekar, hogy az itteni ezred mellőzésével (sajnos) a „Rózsabokor” helyiségében a nagy közönségnek és az egész itt időző 4 ezred tisztikarának játékát bemutathatja. E hangverseny műsorába fel vannak véve: a „Szózat”, „Parasztbecsület”, stb. művek a karnagy saját szerzeményű hangszereiben. Valóban irigyeljük e kiváló képességű karnagyot és jól szervezett zenekart.”

Lovak megvizsgálása. A városi tanács a hortobágyi pusztán fölmért ragályos állati betegség miatt elrendelte a város határára levő összes loállomány megvizsgálását és erre házaként széthordott hirdményben hívja fel a lakosságot. A belváros területén lakók minden névvel nevezendő lovaikat, es-

az erősítette meg a gyanut, hogy a morfiumporok papirtokjait zsebében találták meg. Mikor azt előtte felmutatták, elsápadt és vallott.

Igy kellett ennek lenni, — szölt aztán megtörve — Csomai József nem hiában mutatott ráma, mikor kivitték a börtönörök, hogy én is oda kerülök, a hová őt sodortam.

A „Mária-Notra” fegyház ajtajai megnyitáltak. Husz évi fogságra itélték a bűnös asszonyt. Az ő bűnyűjében hiában keresett enyhítő körülményeket a védő ügyvéd, nem talált egyetlen egyet sem. Vétke súlyos beszámítás alá esett. Az ítélet felolvasásakor is mosolygott, de az a mosoly inkább az örület mosolya lehetett.

Es szerencsétlen férje? Az még most is szereti. Megsíratta, mikor megtudta szomorú sorsát. Kibékült vele, mert megbosszulta őt. Azt állítja, hogyha felesége kegyelem útján valaha kiszabadul, elveszi. S mindketten megjavulva új életet kezdenek. Sikerül e valaha ezen terv? Lesze ezen álmomból valóság? az a messze jövő kérdése. De nem lehetetlen. Tudunk erre nem egy példát

Hálásabb feladat bizonyára az íróra nézve az élet kellemesebb oldalait rajzolni. De nem szabad ám az árnyékokat sem figyelmen kívül hagyni, mert csak itt adhatunk valódi képet. Nemcsak a szép illatos virágokban kell gyönyörködnünk, de meg kell ösmernünk a mérges füvetet is. A társadalom mezejéről ily mérges füvet mutattam én most be. Létezik ez s nem a képzelet álma a rossz s midőn megismerjük, midőn attól visszaborzadunk, egyuttal tanulunk is szeretni s követni a jót.

1891. évi Szeptember 14, 15, 16, 17 és 19 napján a város tulajdonát tevő Hatvan utcazi „utca házhoz” tartoznak elővezetni. A külsőségekben lakók pedig minden nemű lovaikat, csikóikat, a város keleti végén levő ugynevezett „akasztó dombra” vezessék elő az ott működendő bizottsághoz Szept. 21, 22, 23, 24, 25 és 26. napjain. A ki ezen kitűzött idő alatt lovaít, vagy azok teljes létszámát be, illetve elő nem vezetett, 100 forintig fog büntetettetni. A Hortobágyon levő lovak nem vezetendők be, azok ott vizsgáltnak. A vizsgálat reggeli 8 órától délután 5 óráig tart.

Nyilatkozat. Vettük a következő sorokat: Tekintetes Szerkesztő ur! Beesés lapjának f. évi szept. 2-án megjelent száma egy cikkemet közölte „Főreáliskolánk hivatása” czimmal, a mely — mint hallom — több rendbeli sajnós félreértésre adott alkalmat. E félreértések némi eloszlására ezennel kijelentem, hogy az említett cikk csupán az én magán meggyőződésemet foglalta magában és érte bármilyen felelőség csak is reám hármozhatik. Azonban jelen nyilatkozatom nem zárja ki azt, hogy cikkem tartalmát egész elejétől végig fenn ne tartsam. Kiváló tisztelttel Debreczen 1891 szept. 8-án Kardos Albert.

Közöljük a fentebbi nyilatkozatot, noha teljesen feleslegesnek tartjuk azt. — Felelősnek első sorban is azért, mert egyáltalán nem értjük, micsoda „sajnos” félreértésre adhatott volna az alkalmat? A cikk emlékező részéről nem is szólva, az egy oly frapans gyakorlati eszmét vet föl — egy megalkatandó tanári kör eszméjét, — hogy annak ép a tanárkarok érdekében csak örülnünk lehet. De feleslegesnek kell tartanunk azért is, mert t. dolgozó társunkat tanügyi irodalmi kérdésekben olyan önálló gondolkozónak ismerjük, a ki a neve aláírásával megjelent cikkben egyebet nem is fejezhet ki, mint a saját egyéni véleményét. Szerk.

A debreczeni zenede — mint már írtuk — házat szándékozik építtetni, e célra telket kér a várostól, még pedig Csapóterezán azt a házas telket, amelyet most a tűzoltóegylet őrtenyául használ. Viszonyosul a zenede, míg új tűzoltó laktnyát építtetne a város, házának földszintjét őrtenyának továbbra is átengedi. A jog és pénzügyi bizottság tárgyalás alá vette a kérvényt, azonban érdemleges véleményt nem mondott, mivel előbb ezen udvar tekkönyvét látni kívánja.

Névváltoztatás. Hanesicsák János ny. lugosi illetőségű, debreczeni lakosnak a belügyminiszter megengedte, hogy nevét „Nagy”-ra változtassa.

A hortobágyi vendéglőbeli árakat a városi tanács megállapította. Az árjegyzéket talán még ezen a héten kifüggesztik a nagy fogadóban; ezzel reményeljük elje lesz vége az ottani vendéglős zsarolásainak, ami már annyit éleshangú panaszra szolgáltatott okot.

Uj hirdetési oszlopok. A városi tanácshoz Turai Farkas is, Ziehermann Hermann is kérvényt adott be új hirdetési oszlopok felállításának engedélyezése iránt. A vélemény adásra felkért jog- és pénzügyi bizottság a Turai részére három újabb oszlop felállításának engedélyezését hozta javaslatba. A bizottság a hirdetési oszlopok helyének kijelölésénél meghallgatandónak tartja a Csokonai kört is.

Hajdumegye utahálózatának kiépítése. Hajdúvármegye utahálózata a kereskedelmi miniszter által jóváhagyván, az utak kiépítése sorrendjének megállapítása és az egyes utzakaszok kiépítése iránt beadott kérvények tárgyában a vármegyei közgyűlés által e czélból elrendelt küldöttök tegnap ülést tartott. — A küldöttség első sorban a következő utzakaszok kiépítését hozta javaslatba az 1891-92-dik évben az utépítészeti költségvetés keretén belől megakarítható összegek erejéig: 1. A t. füred ujfehértói utnak H. B ő s z ő r m é n y bel területén lévő ugynevezett újvárosi részének fölmunkálata és az b. újvárosi vasuti feljáró kiűvezése. 2. A debreczen tokaji út Bőszörmény belterületén lévő „dorogi utca” nevű szakaszának tovább közevése. 3. A szoboszlói va-uti hozzájáró út kiépítésének része. — A további utépítések sorrendjének megállapítását a bizottság csak az 1893-94-diki költségvetés megismerése után tartja tárgyalhatónak.

Téli menetrendek. A november elsőjén érvénybe lépő menetrend lényegves és eddig még soha nem tapasztalt nagymértvű változtatásokat fog hozni. E változások vonatkoznak úgy az eddigi vonalakra, mint az Erdély rész felé újra visszaállítandó gyorsvonatokra is.

Az 1848-49-iki szabadságharczi emlékeknek fővárosi kiállítása, amelyet H e n t a l e r Lajos orsz. képviselő és F a r a e k Béla Károlyi Gábor gróf és P á z m á n d i Dénes képviselők közreműködésével rendeztek, országos érdeklődés tárgyát képepi. Ugy a hazafias kegyelet mint a történetírás szem, pontjából országos nevezetességű esemény ez, a mely iránt a közérdeklődést nem zibbasztják meg a legszenzácziósabb események sem. Az ország számos részéből az érdeklődő hazafiak kiránduló társaságga szervezkednek, a zónás utazás olcsóságát felhasználva, tömegesen mennek fel a fővárosba. Az 1848-49-iki csatáképek, akkori vezérő politikuskaink és hadvezéreink, valamint ellenségeink arcképei; a különböző magyar, orosz, osztrák kiáltványok, okmányok, lőfegyverek, kardok, kaszák a csatákban megtépt zászlok s a szabadságharcz egyéb emlékei a fővárosi Vig a

— Ha nem kérdezted! Szeretnéd tudni?

— Természetesen.

— Nohát ha szeretnéd, tud meg, hogy én nős ember vagyok. Igaz, hogy a feleségem házasságunk után két hétre megszökött... ki nem állhatott.

Klári elsápadt. Hát így dől volna dugába minden terv? A törbe ejtett oroszlan így menekülne ki kezei közül? Hát mindez a csábítás csak az ő hirneve rovására történt volna? Hát továbbra is a világ csufja legyen?

— Hiszen ezen lehet segíteni, — okoskodott — én is elváltam az uramtól, váljék el maga is a feleségétől.

— De mikor mondom, nem lehet, ne is hozd elő, nem lehet. En is, feleségem is katibólikusok vagyunk, s nálunk nem bontogatják a házasságokat.

— Legyen protestánsná, — erősödött Klári.

— Talán érette, — pattant föl mérgesen Gáspár, — kétszer kockáztattam már az életemet miattad, most meg a vallásomat oseréjlem el egy asszonyért? Nem, Klári, odáig még nem jutottam. Mellettem lehetsz a meddig akarom, de hozzád fűzni magamat nincs kedvem. Hamar rák unna!

A visszafojtott könyek kitértek medrükből. Régen nem sirt már, most sem a fájdalom gyöngyei, de a családás mérgeoseppjei voltak azok. Tehát ez az ember hitette! Hogy átadta neki magát, gyilkossá, gyujtókatóvá tette érte a férjét! Belemerült a poosolyába; besározza magát, hogy az új név, a mit viselni fog, mindezen szennyet valamennyi messze vidéken lemossa. S most reményét egy pár szó, mint pókbálót a szél, sem mivé teszi.

Most már nem is igyekezett azon, hogy ezt a vad embert más utra terelje. Meggyő-

dónak n... melyek közül... szoba... —... ereklüket... lait töltik... teheti, ne... megtekintés... e m l é k e... felkérlek... ezt beküld... ezt előzetes... nehogy oly... a kiállítás... — Dal... egyelet... — „Margit für... bekötött da... pártolított... elnökség... Egyetli alap... ket használ... — A f... tanár az ár... kai tabellá... lyamában a... ből konstat... ban nagyon... összes népe... jelenleg ped... egy négysz... eskik. Az eg... veltető. Az... szög kilom... egy n. kilom... egy n. kilom... egy n. kilom... négyszögök... ember 4.5... — Az... méter mély... méter mély... régrege ta... csak 300... azóta 500... agyag, va... dolgozott... segítségé... — Sz... Károly és... utóhangjak... mód szerk... része oszt... Szatmár, ... lenne a sz... is, hogy kö... és G-Tóth... tek. A „Sz... és egy kö... den czél n... — Cs... or-zásban... a következő... fél font... rostolt és... vászós tés... egy negye... körülbelül... — Ize ha... — A... téri tési pő... ség” t. sz... eddig pára... Gyula ál... jégly kárte... mester ell... szadés m... bíróságokr... tak a Ver... gendő ka... „Függetle... alakult a... szer fog r... — F... meszik, k... katonatisz... rákok him... lani tiszt... jozzanak... Pedig a... r e g s a... mulattot... tisztviselő... két külön... származás... provokáló... zati a cz... ülő V a s... Mariska... ellen. A... pénzügyi... sék sz... Vasst E... czulított... vezé segé... idejéül a... meg is tő... esőtörtök... lépésnyir... nem békü... — z... zátát a g... ülésen ve... Rab Lász... József tők... ság fők... a gazda... ségvetési... mét. Eze... egyesek... A fősza... az egyes... bizottság... sági tag

Naponkint érkeznek raktárra
szébbnél szébb újdonságok a közelgő őszi időnyre u. m.

Divatos női ruhaszövetek.
keskeny zsinór és tolldíszek, fekete divatkelmék.

SZINES SELYMEK,
mosó velezek.

Téli Himalaya kendők.
Különös szép választékban.

SZŐNYEGEK,
butorszövet függönyök, ágy és asztalterítők, melyeket igen olcsón és szabott árakon ajánlunk a n. é. vevő közönségnek.

Szabó Lajos fia
Debreczen, Rózsátér.

Női divat terem.

Kunz József és Társa
ozégnél
DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség becses tudására hozni, hogy a jelen őszi és téli évszakra a

legujabb divatkelmék
dusválasztékban raktárra érkeztek, melyekből kívánatra saját újonnan berendezett divattermünkben

női öltözékeket
minden igényeknek megfelelően szakképzett erők által izlésteljesen és jutányosan állítatunk elő.

Vászon kész fehérnemű és szőnyeg nagy raktárunk
Menyasszonyi kelegyek kiállításához teljes választékot nyújt.

147.

Az „ISTVÁN” gőzmalom társulat gyártmányainak

ÁRJEGYZÉKE.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokat vonatkozó egyezmények szerint.

ITT HÉVÉN KÖTELEZETTSÉG NELKÜL.

A. Asztali dara nagyszemű	100 k ^l
B. Szinte „adrószemű.	19.60
0. Királyliszt	18.60
1. Lángliszt	18.—
2. 1-ső rendű zsemlyelisz	18.40
3. Zsemlye liszt	17.60
4. 1-ső rendű kenyér liszt	17.—
5. Közép kenyér liszt	16.60
6. Kenyér liszt	16.—
7. Barna kenyérliszt zsákonként á 70 hg	14.80
8. Takarmány liszt	12.80
11. Finom korpa zsákonként á 50 hg	9.20
12. Durva korpa	6.—
	5.—

Debreczen, 1891. Szept. 8.

MED. UNIV.

Dr. SICHERMANN ADOLF

az összes gyógytudományok tudora

Massage gyógygymnastiai és orthopádiai (testegyenészeti)

rendelő helyisége: Debreczen Nagyuj u. 1708.
Rendelés egész nap. — Szegényeknek vasárnap délelőtt 8—10-ig ingyen.

Intelligens és tisztességes egyének főképpen

czipész és szabó segédek

alkalmazást nyerhetnek Neidlinger G. udvari szállító eredeti Singer varrógép raktárában utazó ügynöki minőségben előnyös feltételek mellett.

Eladó.

A vértési határban egy 500 (kis) holdat tevő jó minőségű homok birtok előnyös felvételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Magyary Miklós
ügyvéd
Székelyhidon.

Nagy választék ércz, bársonyos és fa-koporsókban.

A „KEGYELET”

ELSŐENDŰ LEGNAGYOBB TEMETESI VÁLLALAT DEBRECZENBEN,

FŐPIACZ, CZEGELY-HÁZ, A MEGYEHÁZZAL SZEMBEN.

Elvállal temetések rendezését

a legjutányosabb és határozott árakért,

ugy helyben, mint vidéken

az ösmerf szolid és legmélffőségfejesebb kivitelben.

Hulla szállítást és hullafelvételeket eszközöl,

ugy helyben mint vidéken valamint Európa bármely városába és városából szállítva. Vagyontalanok temetését hatósági bizonyítvány előmutatása mellett

4 frt 35 krért eszközöl

egy kétfogatu gyászkoosival együtt.

Ércz és művirág koszoruk és koszoru szalagok ingyen telirással

a legnagyobb választékban kaphatók.

Szükség esetén kívánatra temetések bárkinek havi részlet fizetések mellett is kiszolgáltattak.

Nagy raktársírlámpákban.

Kerti lóozák,

kerti butorok

jégszekrények,

tizedes mérlegek, kaszák

írásbeli jótálás mellett.

Valódi Fuchs-féle (rokás jegyű) szerszámok minden iparághoz **mezőgazdasági eszközök,**

vas- és kátrány tető lemezek

legolcsób beszerzési forrása.

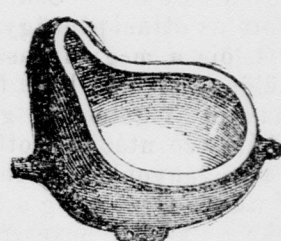
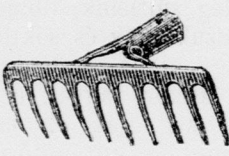
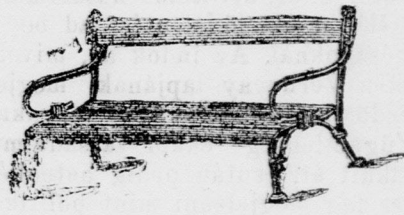
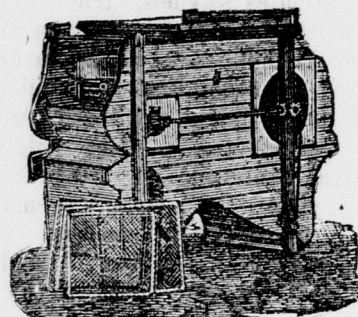
Képes árlap kívánatra bérmentve küldetik.

Tóth Gyula

előbb

Tóth Lajos és Társa

vaskereskedése DEBRECZEN, főpiacz városház sarkán.

„PERONOSPORA” szőlőgomba penész fecskendő.

